



T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/202
Toplantı Tarihi/Sayısı : 15.2.2024/42
Karar Numarası : 2024/187
Başvuran : E. Ş.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın günde sadece bir saat avluya çıktığı ve kendisine televizyon verilmediği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. 2020 yılında Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiğini, tek kişilik koğuştta kaldığını ve günde sadece bir saat havalandırma avlusuna çıktığını;

b. Televizyon talebinin İdare tarafından reddedildiğini iddia etmektedir.

3. Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası aldığı, suç türüne uygun olarak cezasının infaz edildiğini, bu çerçevede mevzuat uyarınca tek kişilik odada barındırıldığını ve günde bir saat açık havadan yararlandığını,

b. Başvuranın Tarsus 3 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan asayiş ve güvenlik nedeniyle 14/9/2020 tarihinde kendi Kurumlarına nakil geldiğini, daha önce kaldığı cezaevinde de televizyon talebinde bulunduğunu ancak Tarsus 3 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulunun başvuranın talebini reddettiğini, başvuranın karara karşı İnfaz Hâkimliğine ve daha sonra da Ağır Ceza Mahkemesine itirazda bulunduğunu ancak itirazın reddedildiğini, başvuranın kendi Kurumlarında da odasına televizyon verilmesine ilişkin talepte bulunduğunu ancak talebinin güvenlik gerekçesiyle mevzuat uyarınca İdare ve Gözlem Kurulunca kabul edilmediğini ifade etmiştir.

4. Muhataptan alınan yazılı görüş başvurana iletilmiş ve kendisinden yazılı görüşü talep edilmiş ancak başvuran herhangi bir görüş sunmamıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Karar türleri” başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: “Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumun görevleri arasında İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak olduğu düzenlenmiştir. Aynı maddenin (i) bendi kapsamında da özgürlüğünden mahrum bırakılanların Kuruma yapmış oldukları başvurular incelenmektedir.

10. Başvuran başvuru dilekçesinde, günlük sadece bir saat havalandırma alanına çıktığını iddia etmektedir. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 25'inci maddesinin birinci fıkrası şu şekildedir: “Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı rejimine ait esaslar şu şekildedir: b) Hükümlüye, günde bir saat açık havaya çıkma ve spor yapma hakkı tanınır. c) Risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gösterdiği gayret ve iyi hâle göre; hükümlünün, açık havaya çıkma ve spor yapma süresi uzatılabileceği gibi kendisi ile aynı ünitelerde kalan hükümlülerle temasta bulunmasına sınırlı olarak izin verilebilir. d) Hükümlü, yaşadığı yerin olanak verdiği ve idare kurulunun uygun göreceği bir sanat veya meslek etkinliğini yürütebilir.” Somut olayda başvuranın hapis cezası, işlediği suçtan dolayı sıkı güvenlik tedbirlerine uygun olarak infaz edilmektedir. Dolayısıyla başvuranın iddiası yukarıda belirtilen mevzuat hükmüyle birlikte değerlendirildiğinde, başvuranın içinde bulunduğu suç grubu itibarıyla günlük yalnızca bir saat açık havaya çıkma hakkının bulunduğu, İdarenin bu konudaki uygulamasının mevzuatın bir gereği olduğu, bu yüzden de başvuranın iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmektedir.

11. Başvuranın diğer bir iddiası da koğuşunda televizyon bulundurma talebinin İdare tarafından reddedildiği hususudur. Söz konusu iddiayla ilgili yapılan incelemede, başvuranın Kurum İdaresinden koğuşunda televizyon bulundurmasına ilişkin talepte bulunduğu ancak Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun talebi mevzuata aykırı olduğu gerekçesiyle 13/11/2020 tarihli kararla reddettiği tespit edilmiştir.

12. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in “Hükümlünün radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı” başlıklı 75'inci maddesinin

beşinci fıkrasında “İşlediği suçun nitelik ve işleniş biçimi göz önüne alındığında, toplum için ciddi bir tehlike oluşturan, kurumdaki tutum ve davranışlarıyla, suç işlemek amacıyla kurulan silahlı örgütün yöneticiliğini yapmaya devam eden, bu konuda herhangi bir yöntemle, kurum içi veya dışındaki kişilere talimat veya mesaj veren hükümlülerin, idare ve gözlem kurulu kararıyla televizyon yayınlarını izlemesine ve bilgisayar ile internetten yararlanmasına izin verilmez.” hükmü yer almaktadır. Yapılan incelemede başvuranın işlediği suçlar sebebiyle dört kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırıldığı, başvuranın tehlikeli suçlu kategorisinde bulunduğu; sonuç itibarıyla başvurudaki iddia ve ceza infaz kurumunun uygulaması yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde somut olayın mevzuat kapsamında kaldığı ve başvuranın iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmektedir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

15/2/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye